

הכנס הארצי העשירי לבטיחות ולגיהות בעבודה

באולם המליאה של הכנס הארצי ה-10 לבטיחות ולגיהות בעבודה התכנסו כ-1700 איש מקהילת העוסקים בבטיחות בעבודה, בגיהות וברפואה תעסוקתית ובמקצועות הנלווים. זהו מספר חסר תקדים בהשוואה לכינוסים הקודמים, וראוי לציון דווקא בתקופה זו

ה

כנס הארצי ה-10 לבטיחות ולגיהות בעבודה התקיים בחודש מאי (14.5.02) באולמות מרכז הקונגרסים, שבמרכז הירידיים, בתל-אביב. בטקס הפתיחה, באולם המליאה, התכנסו כ-1700 משתתפים. אל שולחן הנשיאות ישבו מר **מנחם שורץ**, מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות, שכנהוג, גם הינחה את הטקס; סגן שר העבודה והרווחה - ח"כ **יצחק ועקנין**; מר **ישראל ערד**, יו"ר מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות ומר **יהודה טפירו** יו"ר ההסתדרות, מרחב העמקים, שייצג את הסתדרות העובדים. ישראל ערד, אשר מלווה את הכנסים הארציים כיו"ר המועצה מזה מספר שנים נרגש לראות את הגידול המתמיד והמשמעותי במספרם של העוסקים בבטיחות ובגיהות בעבודה. יהודה טפירו בירך את באי הכנס בשמו ובשם יו"ר ההסתדרות החדשה, ח"כ עמיר פרץ, שנעדר מטקס הפתיחה.

מושב המליאה

מושב המליאה כלל 2 הרצאות: **סקירה על פעילותו של המוסד לבטיחות ולגיהות** מפי מנחם שורץ, מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות; והרצאה על חשיבותה של השינה

למניעת תאונות עבודה: **"מתוקה שנתו של העובד"** - מפי פרופ' פרץ לביא, ראש המעבדה לחקר השינה וסגן נשיא לפיתוח משאבים בטכניון.

מנחם שורץ, מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות

פעילות המוסד לבטיחות ולגיהות

ב-5 השנים האחרונות נראית ירידה מתמדת במספר הנפגעים בתאונות עבודה ובמספרן של התאונות הקטלניות. את ההישגים הללו יש לזקוף, בעיקר, לזכותם של הגורמים העוסקים בנושא: ההנהלות, העובדים, ממוני הבטיחות ונאמני הבטיחות במקומות העבודה.

במהלך 5 השנים האחרונות הכשיר המוסד 1,167 ממונים חדשים על הבטיחות והגיהות ו-8,365 נאמני בטיחות. מספר העובדים שעברו הדרכה ב-5 השנים האחרונות, באמצעות מיגוון הכלים ואמצעי הדרכה העומדים לרשות המוסד הוא 338,000 עובדים.

בשנת 2001 ביצעו סניפי המוסד את הפעילויות הבאות:

- 5952 ביקורים במקומות עבודה והדרכת ועדות בטיחות;
- 5154 ביקורים והדרכה באתרי בנייה;
- 14,637 ביקורים והדרכה בתעשייה הזעירה;

החל משנת 2002, הודות לתקציב שהעניקה 'קרן מנף' פועל המוסד גם במיגזר החקלאי.

בנוסף, נערכת פעילות הדרכה עניפה, קבועה ורצופה, הכוללת תמיכה והכוונה ע"י הסניפים האזוריים והמחלקות הארציות: אגף הנדסה ומיחשוב, מחלקת גיהות ומחלקת ההדרכה, המעניקות מיגוון

הכנס הארצי ה-10 לבט

שירותים ישירים למשק - עפ"י דרישה וגם ב"דחיפה" - כשיש בכך צורך.

מרכז המידע ענה ל-4915 שאילתות; באתר האינטרנט נספרו, בממוצע, 300 כניסות ליום;

מחלקת ההוצאה לאור הפיקה 21 פרסומים שונים;

יחידת ההפצה הפיצה וסיפקה 495,030 פריטים מודפסים.

המחלקה לפיתוח וליישום פרויקטים מטפלת כיום בכ-30 פרויקטים, הנמצאים בשלבים שונים;

עפ"י **מנחם שורץ**, יש לראות בכל הנתונים האלה, אמצעי לעידוד העוסקים במלאכה להמשיך ולפעול כדי להגיע לרמת ההישגים, שאליהם כבר הגיעו המדינות המתקדמות בעולם. התיקצוב המגיע למוסד מ'פעולה מונעת ומחקר בבריאות ובבטיחות בעבודה' ומ'קרן מנף' של הביטוח הלאומי, מאפשרים למוסד לבטיחות ולגיהות להרחיב באופן משמעותי את פעילויותיו ולשפר את שירותיו למשק.

מתוקה שנתו של העובד

ראש המעבדה לחקר השינה בטכניון, **פרופ' פרץ לביא**, דיבר בהרצאתו על איכות השינה. התברר שלאיכותה של שנת הלילה יש השפעה מכרעת על תיפקודו של האדם בשעות העירות. בני אדם הסובלים מהפרעות בשנתם מתלוננים, בד"כ, על תיפקוד לקוי במשך היום והם גם מועדים יותר לתאונות (בעבודה ובדרכים). הפרעת שינה הקרויה "תסמונת דום נשימה בשינה", הנפוצה אצל גברים, קשורה קשר הדוק להגדלת הסיכון לתאונות.

גם לעבודה במשמרות יש השפעה משמעותית על איכות השינה. ממחקרים שנערכו במעבדת השינה בטכניון נמצא שאנשים המועסקים במשמרות מתחלפות נמצאים בסיכון גבוה ל"תחלואה לבבית".

מושבים מקבילים בנושאים שונים

קידום הבטיחות והגיהות בענף הבנייה

נשאו דברים: מר **אריה גולן** (שגם הינחה את המושב), מפקח בטיחות בכיר בחב' 'דרך-ארץ' ויו"ר ועדת הבנייה של מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות - תאונות קטלניות בענף הבנייה; מר **אילן כרמון** מחב' 'בטיחות' (חיפה) - בטיחות

יחות ולגיהות בעבודה

ראשי; ועו"ד **אירית איינהורן**, מנהלת הלישכה המשפטית ת"א והמרכז. נציגי רפואה תעסוקתית בקופות החולים - ד"ר **ישראל טרייבר**, מנהל המחלקה לרפואה תעסוקתית מחוז שרון-שומרון בקופ"ח כללית; **מר דורון לוי**, מנהל תחום בריאות

ישראל ערד יו"ר מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות

תעסוקתית, מכבי שירותי בריאות; **וד"ר ראובן שובל**, מנהל המחלקה לרפואה תעסוקתית, קופ"ח לאומית. **מר מנחם שורץ**, מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות; **גב' לאה מנצורי**, מנהלת אגף נפגעי עבודה, המוסד לביטוח לאומי וד"ר **עלמה אבני**, חברת מועצת המוסד לבטיחות ולגיהות (לשעבר מנהלת השירות לבריאות העובד במשרד הבריאות).

בסיום הכנס, הוצג לפני אנשי הבטיחות "דגם לניהול הבטיחות בפרויקט מורכב" שעסק בניהול הבטיחות במכביה ה-16 (אשר נערכה בצילו של "אסון הגשר" במכביה ה-15). **ד"ר מיכאל מהרי"ק**, יו"ר ועדת הבטיחות של המכביה ה-16 דיבר על ניהול הבטיחות באירוע; **מר יצחק צוקר** מחב' 'המנתב' - על לקחי התכנון והניהול באירועי הפתיחה והנעילה; **ומר צבי בנימיני**, מחב' 'רם-שלהבת' על הלקחים מתהליך הסמכת המכביה ה-16 לתקן ניהול הבטיחות. הינחה **מר זאב פוטרמן**, מנהל המחלקה לרווחה ולבטיחות, בהתאחדות התעשייתיים בישראל.

את הכנס ליוותה תערוכה מקצועית עשירה ומרשימה, בה השתתפו כ-40 מצייגים בתחומים רבים. התערוכה, שבה הוצגו מיגוון רחב של ציוד ושירותים בתחום הבטיחות והגיהות, אמצעים ושיטות למניעת תאונות ומחלות מקצוע - הוצפה באנשי מקצוע, מתעניינים ומעוניינים, שהגבירו את התחושה הכללית שהדאגה לשלומם של העובד אכן "נמצאת על המפה". ■

לביטוח לאומי. נשאו דברים: **גב' רינה קנוביץ**, המחלקה לגיהות, המוסד לבטיחות ולגיהות - פרויקט לקידום הגיהות בתעשייה הזעירה; **גב' אסתי וינברג**, ראש המחלקה ליישום מחקרים וקידום בריאות, המכון הארצי לבריאות תעסוקתית וסביבתית - מודל לקידום בריאות וגיהות במקומות עבודה; **ד"ר שמואל מלמד**, ראש המחלקה לפסיכולוגיה, המכון הארצי לבריאות תעסוקתית וסביבתית - תוצאות בדיקות שמיעה ושימוש בציוד מגן (סיכום 6 שנות פעילות של ניידות השמיעה); **מר יעקב ברנשטיין**, אחראי על היחידה לבטיחות ופרט, מפעל 'אל-אופ' - מערך לקידום הבריאות לעובדי 'אל-אופ'.

מערכות לניהול בטיחות וגיהות במקומות עבודה

הינחה" ד"ר זיגמונד בלובנד, נשיא חב' A.L.D. נשאו דברים: **ד"ר אבי גריפל**, הפקולטה לבריאות ולרווחה, אוני' חיפה - הטמעת תקנים ומערכות לניהול בטיחות וגיהות בישראל (ת"י 18001 והמסמך של ILO); **מר גדעון מאור**, מנהל אבטחת איכות ובטיחות, חברת הקפה 'עלית' - שילוב מערכות איכות ובטיחות בחברת הקפה; **ד"ר אשר פרדו**, מנהל אגף גיהות תעסוקתית, המכון הארצי לבריאות תעסוקתית וסביבתית - יישום פעילות גיהות במפעל עפ"י עקרונות מערכות לניהול בטיחות במקומות עבודה; **עו"ד יהודה קאופמן**, מומחה במשפט בטיחות - השילוב בין דיני הבטיחות ותקן ניהול הבטיחות.

היבטי בטיחות, גיהות ובריאות בעבודה במעבדות

הינחה: **ד"ר קורט למש**, רופא תעסוקתי ארצי, אגף הפיקוח על העבודה, משרד העבודה והרווחה. נשאו דברים: **ד"ר איתן ישראל**, המכון למחקר ביולוגי בישראל - יישום תקנות הבטיחות בעבודה במעבדות; **ד"ר אורה גרפשטיין**, המחלקה לבטיחות ולגיהות, האוני' העברית - השלכות של התקנות לגבי מעבדות כימיות ומעבדות מו"פ במוסדות מחקר; **מר זהר שטרן**, מרכז המידע, המוסד לבטיחות ולגיהות - בטיחות בעבודה עם כלי זכוכית במעבדות. ישיבת תשובות לשאלות הקהל מ"פאנל" של מומחים בנושאים שונים: נציגי אגף הפיקוח על העבודה במשרד העבודה והרווחה - **מר פטר מגנוס**, מפקח העבודה הראשי; **ד"ר קורט למש**, רופא תעסוקתי

בבנייה בגובה; **מר יוסי מרבנט**, מפקח עבודה בבנייה, אגף הפיקוח על העבודה, משרד העבודה והרווחה - ניתוח תאונות עבודה (התחשמלות) באתר בנייה; **מר דוד דוידסון**, מפקח עבודה וראש קבוצה, אגף הפיקוח על העבודה, משרד העבודה והרווחה - בטיחות בהפעלת עגורנים בענף הבנייה.

קידום הבטיחות והגיהות בענף החקלאות

הינחה: **מר אליהו קורח** סגן יו"ר ועדת העבודה בהתאחדות האיכרים ויו"ר ועדת החקלאות של המוסד לבטיחות ולגיהות. נשאו דברים: **מר שלמה איציקובסקי**, מנהל יחידת הנדסה במוסד לבטיחות ולגיהות - מערך הסברה והדרכה לבטיחות ולגיהות במיגור החקלאי; **מר אביב צאלון**, מפקח עבודה בתעשייה ובחקלאות, אגף הפיקוח על העבודה, משרד העבודה והרווחה - תאונות עבודה בענף החקלאות; **ד"ר סילביו פיטליק**, מנהל מחלקה פנימית ומחלות זיהומיות, מרכז רפואי רבין - סיכונים ביולוגיים בעבודה עם בעלי חיים; **מר יצחק וולף**, מפקח חקלאות ארצי, אגף הפיקוח על העבודה, משרד העבודה והרווחה - האמנה של ארגון העבודה הבינלאומי (ILO) בנושא הבטיחות והגיהות בחקלאות.

פרופ' פרץ לביא, ראש המעבדה לחקר השינה בטכניון

תכנית התערבות לקידום הגיהות ובריאות העובדים במפעל

הינחה: **ד"ר מריו סקולסקי**, עוזר למנהלת הלשכה לייעוץ רפואי, המוסד